

BAKIOKO UDAL FUNTSAREN ISAD

Identifikazio-arloa

Erreferentziazko kodea	ES 48020 AHFB/BFHA U48012
Titulua	Bakioko Udal Agiritegia
Data(k)	1845 – 1941
Deskribapen maila	Funtsa
Deskribapen-unitatearen bolumena eta euskarria	<ul style="list-style-type: none"> – Metro linealak: 4,16 m/l – Kaxak: 33 – Liburuak: 6 – Espediente-kopurua: 222 Papera.

Testuinguru arloa

Ekoizlearen izena	Bakioko Udala
Instituzio historia	<p>Bakio Bizkaiko Uribekosta – Mungialde eskualdean dago, Gernika - Lumoko barruti judizialaren barruan.</p> <p>Bakioko elizateak Bizkaiko Jaurerriko Batzar Nagusietako berrogeita hamazazpigarren eserlekua hartu zuen. Elizate honen erdigunea Basigo izan zen. 1927an, udalerrria San Pelaio eta Zubiaurralde auzoak beretuz osatu zen. Auzo horiek Bermeoko hiribildutik bereizi ziren, 1365ean mugak finkatu zirenetik. San Pelaiok eta Zubiaurraldek 1737an lortu zuten Bermeok bere kabuz gobernatzeko baimena, Jaurerriko Diputazio Nagusiaren onespenearekin, eta horrek, denborarekin, desanexio legala ekarri zuen, hiribildua aurka egon arren. San Pelaion dagoen Gaztelugatxeko San Joan basiliza eta udalerrria bere jurisdikziopean mantendu zituen.</p> <p>Parrokia-eliza Santa Mariari eskainita dago. Gaur egungo tenplua XVI. mendekoa eta gotiko estilokoa da, baina aurreko aztarna batzuk kontserbatzen ditu.</p> <p>Lur Lauko gainerako tokiek eta hiribilduek bezala, Behe Erdi Aroan zehar Bizkaiko lurralde osoan zehar gertatu ziren bandokideen arteko borrokak jasan zituen, bai eta ondorengo gatazka armatuak ere.</p>

Instituzio historia	<p>Lurralde mendeetan zehar egon zen murgilduta gatazka armatu horietan, bereziki XIX. mendeko gerra karlisten eta XX. mendeko Gerra Zibilaren eraginez.</p> <p>Ekonomiaren oinarria landa, nekazaritza eta abeltzaintza izan dira beti. Industria-garapena urria izan den arren, zortzi errota eta hiru burdinola izatera iritsi zen XVIII. mendean.</p> <p>1870 inguruan, azken gerra karlistaren eta krisi ekonomikoaren ondorioz, bertako biztanle askok Kubarantz emigratu behar izan zuten. Batzuk XIX. mendearen amaieran eta XX. mendearen hasieran itzuli ziren, eta kapitalaren zati bat udalerrian etxe handiak eraikitze inbertitu zuten.</p> <p>Azken bi mendeetan Bakiok etengabe galdu zituen biztanleak; horiek, batez ere, Bilbo Handiaren ingurune industrializatura joan ziren. Hala ere, XX. mendearen azken herenean, udalerrira helmuga turistikoa bihurtu da, eta, horren ondorioz, egoitza berriak eraiki dira. Komunikazioen hobekuntzari esker, etengabe berreskuratu da biztanleria.</p>
Artxibo historia	<p>Bakioko elizateko dokumentazioa udal agiritegian gordeta egon da 1992, 1999 eta 2010ean, Bizkaiko Foru Agiritegi Historikora eraman zuten arte. Batez ere 1940 baino lehenagoko dokumentazio historikoa lekualdatu zen, eta gainerako dokumentazioa udal agiritegian dago.</p> <p>Bizkaiko Foru Aldundiko Ondare Historikoaren Zerbitzuak dokumentazioa lekualdatu aurretik egindako txostenaren arabera, 1940 baino lehenagoko dokumentu-funtsak ia desagertu egin ziren 1983ko uholdeen ondorioz; izan ere, artxiboa urak asko kaltetu zuen eraikin baten beheko solairuan zegoen.</p> <p>Gertaera horien ondoren, udal artxiboa Bakioko udaletxeko azken solairuan kokatu zen, udaletxeko bulego teknikoekin batera.</p> <p>Dokumentazioa ondo gordeta zegoen kutxa zenbakituetako instalazio-unitateetan, eta Madrilgo Artxibozainen Taldearenean oinarritutako sailkapen-taula bati jarraiki ordenatuta. Inbentario mekanografiko bat zegoen.</p>

Sarrera modua	BFAHn utzitako dokumentazioa 1992ko urriaren 29an sartu zen, Bizkaiko Foru Aldundiak eta Bakioko Udalak urte horretako abenduaren 10ean sinatuko zuten lankidetzeta-hitzarmena betetzeko. 1999ko urriaren 29an eta 2010eko urriaren 28an, Bakioko Udalak BFAHri agiri historikoak bidali zizkion, oraindik udal-instalazioetan zeudenak.
---------------	--

Eduki eta egitura arloa

Irismena eta edukia	Bakioko elizateak eta Udalak 1845 eta 1941 bitartean sortutako dokumentazio historikoa. Gainera, Udal Epaitegiko 4 dokumentu daude, 1879 eta 1934 arteko datekin.
Balorazioa, hautaketa eta ezabaketa	Kontserbazio iraunkorreko dokumentazioa.
Sarrera berriak	Beste hitzarmen bat sinatuz gero, sarrera berriak egon daitezke.
Erakundea	Dokumentazioa Udal Artxibozainen Lantaldearen sailkapen-koadroaren bidez antolatu da, serie batzuekin handituta. Koadroa BFAHn dauden udalerrri guztietarako erabiltzen da, eta, beraz, baliteke udalerrri horretan sortutako dokumentazioaren artean serie batzuk ez islatzea. Gobernuaren, Idazkaritzaren eta Udal Administrazioaren eta Ogasunaren jarduerak hartzen ditu, honela: <ul style="list-style-type: none"> – Gobernua: 19 dokumentu 1863 eta 1941 bitartekoak. – Idazkaritza: 50 dokumentu 1869 eta 1941 bitartekoak. – Ogasuna: 149 dokumentu 1845 eta 1941 bitartekoak.

Sartzeko eta erabiltzeko baldintzen arloa

Sartzeko baldintzak	Sarrera askea. Salbuespenetarako, ikus Bizkaiko Foru Agiritegi Historikoaren ISAD.
Erreproduktzio baldintzak	Erreproduktzio askea. Salbuespenetarako, ikus Bizkaiko Foru Agiritegi Historikoaren ISAD.
Dokumentuen hizkuntza/idazkera	Gaztelania.
Ezaugarri fisikoak eta baldintza teknikoak	Kontserbazio-egoera, oro har, ona da.

Deskribapen tresnak	Dokumentazio guztia katalogatuta dago, eta Bizkaiko Foru Agiritegi Historikoko Udal Atalak erabiltzen dituen deskribapen-tresnen bidez eskura daiteke: a. Sailkapen-koadroa. b. ARWE datu-basea, artxiboari buruzko katalogazioa kudeatzeko. Hainbat sarbide-puntu eta onomastika, toponimia eta gaikako indize ditu. c. ARIT datu-basea , kanpo-kontsultarako, aurrekoaren informazio eta sarbide berarekin.
---------------------	--

Lotutako dokumentazio arloa

Jatorrizko dokumenturik ote dagoen eta horien kokalekua	Dokumentazio guztia originala da.
Kopiarik ote dagoen eta horien kokalekua	Bizkaiko Foru Agiritegi Historikoa gordetzen duen dokumentazioaren zati bat digitalizatzen eta Interneten erabiltzaileen eskura jartzen ari da. Sarbidea ARITen datu-basea ren bidez ere egiten da. Akta-liburuak, 1830 baino lehenagoko dokumentazioa, 1900 baino lehenagoko dokumentazioa (planoak barne), eta 1910 baino lehenagoko biztanleen erroldak digitalizatu dira.
Lotutako deskribapen unitatea	Bakioko Udalarekin zerikusia duten dokumentu-iturriak daude BFAHren atal guztietan, batez ere administrazio sailean eta sail judizialean. Udalak 1962tik gaur egun arte sortutako dokumentazioa eta data horren aurrekoa, bere garaian (1869) Foru Agiritegian utzi ez zena, udal agiritegian dago. 2897 dokumentazio-kutxa ditu, eta 343 metro lineal hartzen dituzte. Inbentario bat du, eta artxibozaina da horren arduraduna. Berarekin harremanetan jar zaitezke 946194001/946193369 telefono-zenbakira deituta edo liburutegia.bakio@bizkaia.or helbidera idatzita.
Argitalpenei buruzko oharra	Iturbe Mach, Ander (1995). Bakio eta Lemoiz: Bilakaera historikoa eta ondare monumentala. Bizkaiko herrien monografiak. Bizkaiko Foru Aldundia. Bilbo.

Oharren arloa

Oharrak	Bizkaiko Foru Agiritegi Historikoko Udal Atalak artxibo historikoaren funtzioa betetzen du funtsak gordailutu dituzten udalerrientzat.
---------	--

Kontrol arloa

Artxibozainaren oharra	Actuaciones Culturales Estrategicas 4 SL enpresak Bizkaiko Agiritegi Historikoko udal-atalerako egindako deskribapena, bertako teknikariak gainbegiratuta.
Arauak edo erregelak	General International Standard Archival Description, Second Edition, ISAD (G) (Agirien Deskribapenerako Nazioarteko Arau Orokorra). Deskribapen Agirien Batzordeak hartutakoa Agirien Nazioarteko Kontseiluan, Stockholmen (Suedia), 1999ko irailaren 19-22an. Madril. 2000.
Deskribapenaren data	20/01/2020